

การศึกษาศถานการณ์ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบกิจการให้บริการลาน
เก็บสะสมตู้ขนส่งสินค้าและกิจการให้บริการรถหัวลาก

A STUDY OF THE SITUATION ON ENVIRONMENTAL HEALTH PROBLEMS CAUSED BY
CONTAINER MAINTENANCE SERVICES AND TRACTOR TRUCK SERVICES BUSINESS

ทัยัช หิรัญเรือง, ปริญญ์ ไหมเจริญศรี และดวงสิทธิ์ วิมุขตายน
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
และคณะกรรมการศึกษาความเสี่ยงและผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
กรณีการประกอบกิจการลานวางตู้คอนเทนเนอร์และลานจอดรถหัวลากในชุมชน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศถานการณ์ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบ
กิจการให้บริการลานเก็บสะสมตู้ขนส่งสินค้าและการให้บริการรถหัวลากในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดสงขลา และ
กรุงเทพมหานคร ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study) โดยทำการ
สำรวจสถานประกอบกิจการ จำนวน 38 แห่ง สุ่มตรวจวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ ปริมาณฝุ่น
Inhalable particles, Respirable particles, ระดับเสียงเฉลี่ย 8 ชั่วโมง (TWA) ระดับเสียงสูงสุด (L_{Cpeak}) และสุ่ม
ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณภาพน้ำทิ้ง ฝุ่นรวม (TSP) ฝุ่นขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) และฝุ่น
ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ระดับเสียงรบกวน ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($L_{eq 24 hr}$) และระดับเสียงสูงสุด
(L_{max})

ผลการศึกษาพบว่า สถานประกอบกิจการมีรูปแบบการประกอบกิจการจำแนกได้ 4 ลักษณะ คือ (1) การให้บริการ
ลานเก็บสะสมตู้ขนส่งสินค้าที่มีการซ่อมตู้ขนส่งสินค้า (2) การให้บริการรถหัวลากที่มีการซ่อมบำรุงรักษารถหัวลาก (3) การ
ให้บริการรถหัวลากโดยไม่มีการซ่อมบำรุงรักษารถหัวลาก และ (4) การให้บริการลานเก็บสะสมตู้ขนส่งสินค้าซึ่งในการ
ให้บริการนั้นมีทั้งการซ่อมตู้ขนส่งสินค้าและการให้บริการรถหัวลาก โดยจากการสำรวจสถานประกอบกิจการทั้ง 4
ลักษณะพบมีขั้นตอนการประกอบกิจการที่ก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ฝุ่นละออง เสียงดังรบกวน
น้ำเสีย ของเสียอันตราย กลิ่นรบกวน/ไอระเหยสารเคมี มูลฝอย ความสั่นสะเทือน อุบัติเหตุ สัตว์และแมลงพาหะนำโรค
ตามลำดับ สำหรับการสุ่มตรวจวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า ปริมาณฝุ่น Inhalable particles,
Respirable particles, ระดับเสียงเฉลี่ย 8 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุด อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ส่วนการสุ่มตรวจ
วิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ระดับเสียงสูงสุด และฝุ่นขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน อยู่ใน
เกณฑ์มาตรฐานเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของคุณภาพน้ำทิ้ง ฝุ่นรวม และฝุ่นขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน พบว่ามีบาง
ตัวอย่างไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ทั้งนี้ ระดับเสียงรบกวน พบว่าทุกตัวอย่างมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานตามที่
กฎหมายกำหนด ผลการศึกษานี้บ่งชี้ว่าการประกอบกิจการข้างต้นมีขั้นตอนการประกอบกิจการก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยง
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละออง น้ำเสีย และเสียงดังรบกวน อาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญและส่งผล
กระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัย อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ ดังนั้น หน่วยงานราชการที่มีบทบาทหน้าที่ในการแก้ไข
ปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนทั้งกรมอนามัย กรมโรงงาน กรมการขนส่งทางบก ราชการส่วนท้องถิ่นและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งเชิงนโยบาย กฎหมาย และการดำเนินงาน ทั้งนี้
เพื่อให้สถานประกอบกิจการ ชุมชน และประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข

คำสำคัญ : ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม ลานเก็บสะสมตู้ขนส่งสินค้า การให้บริการรถหัวลาก